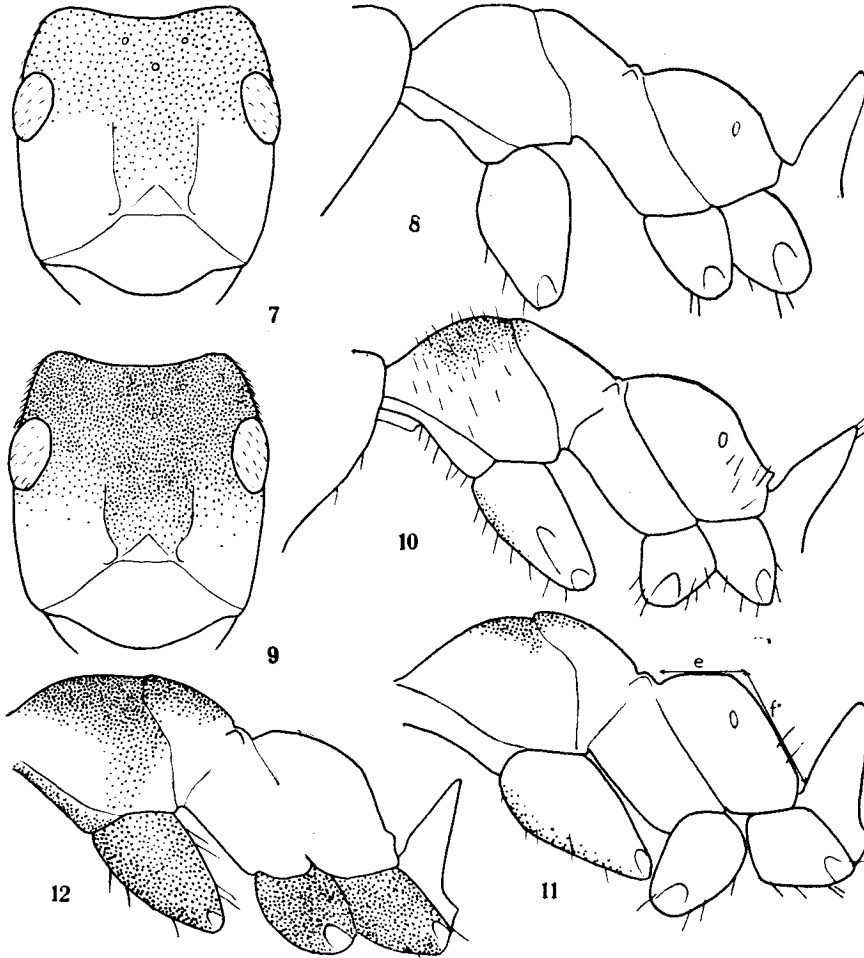

jak źdźbła melu lub trawy. Kopce przypominają kształtem kopkę siana. Wielkość gniazd, z których zbierałem materiały, wahała się od 25 cm średnicy podstawy i 10 cm wysokości, do 40 cm średnicy podstawy i 20 cm wysokości, czasami spotykałem większe, np. jedno gniazdo w Podkowie Leśnej miało podstawę o średnicy 120 cm i 60 cm wysokości.

Rys. 7–12. *Formica exsecta* NYL.; 7–10: Libiszów, zmienność ubarwienia i owłosienia robotnic; 11–12: Wetlina, zmienność ubarwienia robotnic.

Lot godowy odbywa się w lipcu.

W obrębie *F. exsecta* NYL. opisano szereg odmian: *v. rubens* FOR., *v. exsecto-pressilabris* FOR., *v. etrusca* EM., *v. sudetica* SCHOLZ, *v. wheeleri* KRAUSSE, opierając się na następujących cechach: długość palpi maxillaris i palpi labialis, stopień wycięcia tyłu głowy, stopień wypukłości boków głowy, kształt